MIELIPIDE

Ihmisen on opittava elämään luonnon ehdoilla, eikä päinvastoin. METEOROLOGI TONI AMNELL

LUKIJALTA

Metropoliin tiivistäminen estää maaseudun ja pienten kaupunkien kehittymisen

Juhana Vartiainen arveli Suomen Kuvalehdessä (24.7.) tulevaisuuden vaurauden löytyvän kasvavista metropoleista. Hänen ajatuksenaan oli, että mitä enemmän Suomessa niitä on, sitä vauraampia olemme.

Vartiaisen vaatima kaupunkeihin tiivistäminen yhdistettynä fossiilienergiaan perustuvan talouden kasvun päättymiseen on Suomelle suuri virheliike.

Väkiluvultaan pienenä ja alueeltaan suurena sekä harvaanasuttuna maana Suomi ei pysty luomaan kilpailuetuaan metropolien rakentamisella. Vartiaisen esille nostamat, tiivistämistä tukevat kaupunkitutkija Edward Glaeserin teesit sopivat huonosti meille talouskasvun luomiseksi saati sitten suomalaiselle tuotantorakenteelle tai asumisen tiheydelle.

Tähän asti tuntemamme talouskasvu on perustunut fossiiliseen energiaan. Maapallon asukkaat ovat viimeisen 100 vuoden aikana hyödyntäneet öljyä, jonka syntymiseen maankuoren alle on tarvittu 100 miljoonaa vuotta.

Nyt fossiilisen energian käyttöön perustuva talouskasvu on maailmanlaajuisessa käännepisteessä ilmastonmuutoksen ja öljyn loppumisen vuoksi. Samaan aikaan Suomi tarvitsee kipeästi uutta talouskasvua esimerkiksi kestävyysvajeensa ja eläkesumastansa selviämiseen. Tarvitsemme yrityksiä, joiden tuotteilla ja työllä voimme turvata hyvinvointimme tulevaisuuden.

Kestävä kasvu tulee perustumaan yhä enemmän biotalouteen. Koska tuotteet valmistetaan biomassasta, joka vaatii kasvualueensa, tarvitsee kestävä talous toteutuakseen hajautetun yhdyskuntarakenteen.

Tulevaisuudessa jokainen tuote, jonka ympärillämme näemme, voidaan biotalouden menetelmin valmistaa metsästä, pelloilta tai jätteestä tulevasta eloperäisestä materiaalista. Suomessa on suuri uusiutuvan energian ja materiaalien potentiaali, mutta todellista askelta biotalouteen emme ole ottaneet.

Suomen biotalouden nousu tekee tarpeettomaksi nykyisen trendin, jossa kaavoitusta ohjaillaan metropoli-ideologian mukaisesti muutaman kaupungin rakennemallialueelle ja jossa julkista tie- ja raiderahaa kohdennetaan vain Helsingin seudulle. Pelkällä pääkaupunkiseudun tiivistämisellä saamme lopulta syliimme espanjalaisten ja irlantilaisten kokeman kalliiden asuntojen kuplan ja pankkikriisin, emme Vartiaisen ounastelemaa kahdeksan prosentin talouskasvua tai 140 000 dollarin tulotasoa.

Kaupunkiemme vahvuuksia voisivat olla matalat puukorttelit, joissa hallitsevina piirteinä olisivat talokohtaiset uusiutuvan energian ratkaisut ja väljä rakentaminen.

Nyt tiivistäminen estää sen laajan osaamispohjan syntymisen, jonka avulla Suomi voisi päästä uudelle, kestävän talouskasvun uralle.

Erityisesti laajan maaseutumme tulevaisuus on uhattuna. Nykyinen kuntarakenteemme olisi kuin luotu biotalouden tarpeisiin, sillä ihmiset, kylät ja kunnat ovat valmiiksi hajallaan.

Digitaalinen aikakausi toimii Suomen eduksi, kun etätyökään ei ole nykyhetkessä ongelma. Uusiutuviin energialähteisiin perustuva talokohtainen energiantuotanto, ”taloni on energiani”, sekä lähiruuan uudet tuotantomuodot ovat valtaisa uusien tuotteiden ja liiketoimintojen mahdollisuus.

Tulevaisuuden voittajiin kuuluvatkin ne maat, jotka kykenevät kestävään bio- ja maataloustuotantoon, niiden vaatimien teknologioiden luomiseen ja joilla on riittävästi makeaa vettä sekä biomassaa tuon kaiken pyörittämiseen.

Suomen tulevaisuus on myös hajallaan, ei vain metropolissa. Nykyisiä kaupunkejamme ei tarvitse hylätä, mutta pakkomielteinen tiivistäminen on tarpeetonta ja hidastaa tarvittavien tuotteiden ja uuden tuotantotavan innovaatioiden syntymistä.

Historiamme on sopivasti hajauttanut nykyisen asutuksemme. Maatamme on siunattu peltojen ja metsien biomassoilla sekä runsaalla makean veden määrällä.

Tämä kilpailuetu meidän suomalaisten olisi osattava käyttää kestävällä tavalla.

Suomen tulee kytkeytyä irti väärien ja vanhanaikaisten tuotteiden valmistamisesta ja edetä päättäväisesti kohti taloutta, jonka ideana on, että jokainen tavara voidaan valmistaa biomassasta.

Pekka Myllymäki
Kirjoittaja (kesk.) on Varsinais-Suomen liiton maakuntavaltuuston puheenjohtaja ja Sitran kestävän talouden koulutusohjelman laatineen foorumin jäsen.

VIERASKOLUMNI

Biotaloutta ei saa tukahduttaa sääntelyllä

Viime vuodet ovat olleet kotimaassa vaikeaa aikaa. Taantuma Suomessa jatkuu kolmatta vuotta ja uutisiamme ovat hallinneet tänä kesänä toistuvat irtisanomisuutiset.

Tämän hetken poliittisen todellisuuden akuutein kysymys on kansantaloudellinen: millä keinoin kotimaan talous saadaan nousuun ja miten olemme valmistautuneet, kun se hetki viimein koittaa?

Jälkimmäinen kysymys on keskeinen kilpailukyvyn ylläpitämisen kannalta. Kun kasvun tielle päästään, siellä pysytään vain joustavan, työtä ja sen luojia tukevan yhteiskunnan avulla.

Tulevaisuuden aloilla tulee olla tilaa toimia, kasvaa ja kehittyä.

Mitä tämä tarkoittaa? Asiaa voi tarkastella yhden tulevaisuuden alan, biotalouden, kautta. Alassa yhdistyy suuri potentiaali kasvulle, olemassa oleva osaaminen sekä luontaisten resurssiemme hyödyntäminen.

Kaiken lisäksi biotalouden kasvu on taloudellinen piristysruiske sinne, missä sitä maantieteellisesti eniten kaivataan.

Tämä hanke ei saa hukkua liian sääntelyn alle.

Hallituksen tavoitteena on luoda 100 000 uutta työpaikkaa biotalouteen vuoteen 2025 mennessä.

Tavoite on kunnianhimoinen, mutta ei epärealistinen. Toteutuakseen se vaatii alan kasvun edellytykseksi sellaista puitelainsäädäntöä, joka ei hirtä innovaatiota byrokratian köysiin vaan kannustaa ja tukee yrittäjiä, työntekijöitä ja metsänomistajia.

Kokoomus on jo pidempään puuhannut Suomeen normitalkoita, toivoen turhan sääntelyn vähentämistä ja valvonnan keskittämistä niihin tapauksiin, joissa se on välttämätöntä.

Vaalien aikaan omankin kampanjani teema oli ”EU:n pitää tehdä vähemmän, mutta parempaa”.

Vanhan purkaminen on aina vaikeampaa kuin uuteen vaikuttaminen, joten päähuomioni on tulevissa kuukausissa.

Konkreettisesti sääntelystä väännetään seuraavaksi Euroopan parlamentissa tulevan syksyn aikana, kun sekä Iluc-direktiivi epäsuorasta maankäytön muutoksesta että EU:n yhteinen metsästrategia saapuvat parlamentin käsittelyyn.

Ilouutinen onkin, että Iluc-direktiivin raportööriksi valittiin europarlamentaarikko Nils Torvalds.

Molemmissa tapauksissa on suomalaisittain todella korkeat panokset, ennen kaikkea biotalouden tulevaisuuden kannalta.

Bioperäisiä raaka-aineitamme pitää tulevaisuudessa voida hyödyntää tehokkaasti, kestävästi ja monipuolisesti hyvinvoinnin edistämiseksi. Tämä edellyttää päättäjiltä vakaata, ennustettavaa ja riittävän kevyttä sääntelyä, niin EU:n kuin kotimaan tasolla.

Ilman näitä kolmea ominaisuutta emme anna sijoittajille uskoa sijoittaa, emmekä yrityksille edellytyksiä investoida. Annamme mahdollisuuden lipua käsistämme.

Biotalouden innovaatio liikkuu kovaa vauhtia. Toistaiseksi suomalaiset yritykset ovat etujoukoissa, mutta ala on nuori ja kehitys nopeaa.

Tehtävämme on nyt pitää huoli, että kotimaisilla osaajilla on mahdollisuus ei vain pysyä kehityksen kyydissä, vaan olla osa sitä porukkaa, joka näyttää minne alan tulevaisuus seuraavaksi vie.

PETRI SARVAMAA on europarlamentaarikko (kok.).

petri.sarvamaa@europarl.europa.eu

Nytkö luonto tuhoutuu?

Meidän sukupolvi jättää jälkipolville tuhoutuvan luonnon. Tähän tapaan kirjoittaa kolumnissaan Mikael Pentikäinen (Lapin Kansa 27.7.2014).

Hän toteaa myös Suomen talouden olevan ”hunningolla”. Itse asiassa hallituksemme on ajanut valtion lähes suoritustilaan. Siitä saamme kiittää Jyrkiä. Nyt hänellä on laajempi vastuu ainakin jonkin aikaa.

Luonto on nyt täällä Pohjolassa puhtaampi kuin koskaan aikaisemmin. Sen pilaantumisesta ei todellisuudessa ole mitään merkkejä.

Perämeren ja sitä myötä Itämeren pilaantuminen jokien tuomista sedimenteistä tai tulevan ydinvoimalan lauhdevesistä on ruotsalaisten ympäristöaktiivien ampuma harhalaukaus.

Jokien sedimentit kerrostuvat jo ensimmäiseen meren syvänteeseen.

Itämeren vesi virtaa liikkuu hyvin hitaasti kohti Tanskan salmia ja siitä Atlantille. Itämeren tilaan vaikuttaa itse luonto siten, että Atlantilta ajoittain tuleva suolaisen veden pulssi parantaa veden laatua. Muu on pelkää kosmetiikkaa.

Suomessa ovat kärkkäimmät nostaneet metelin siitä, että Puolan rannikolta valuva fosfori tuhoaa Itämeren.

Fosfori valuu Itämeren suurimman ja syvimmän altaan etelärannalle. Jos joku tietää sellaisen voiman, mikä siirtää fosforiliuoksen koko meren alueelle, kertokoon sen.

Voimakkaat viikon tai kaksi kestävät etelätuulen siirtävät pintavettä pohjoiseen, jolloin veden pinta Kemissä voi nousta metrillä. Puolan fosfori ei ole siinä mukana. Se on matkannut kohti Tanskan salmia ja kerrostunut meren pohjalle.

Eelis Pulkkinen
Raanujärvi

Miten olla, kuin eleä

Alkaa olla aika, vai menikö se jo, jolloin voisi irtautua joutavasta, laskea aseen ja luopua väkivallasta, henkisestäkin, eli antautua kauneuden edessä, niin fyysisen kuin henkisenkin:

”Ruislinnun laulu korvissani, tähkäpäiden päällä täysikuu: kesäyön on onni omanani, kaskisavuun laaksot verhouu...”

Näin tunnelmoi rakastetuin ja luetuin runoilijamestarimme, suuri boheemi, Eino Leino, kesällä 1903 katsellessaan Kangasniemellä ystävänsä Otto Mannisen talon ullakkokamarin ikkunasta edessään leviäviä viljapeltoja ja kuunnellessaan suviyön ääniä”.

Noin luonnehtii lausuntataiteilija ja opettaja Liisa Majapuron kokoomateoksen esittely ja jatkaa, että ”Nocturnen maisema, runon, joka kohosi ylimmäiselle ykkössijalle, kun Yleisradio vuosia sitten peräsi Suomen kansan lempirunoja. Olen jokseenkin varma siitä, että tulos nykyisin olisi täsmälleen sama”.

Kun sanotaan, että aika on muuttunut, puolustellaan ja hyväksytään yleensä ajan tuomaa saastaa ja luonnotontakin eli on aika katsahtaa luonnon fyysisen ja henkisen tarjonnan perään.

On onni, jos on saanut lahjaksi kauneuden ja hyvyyden arvostuksen lahjan ja himmentämättömän viattoman hymyn.

Näinä päivinä kun vanhanajan hellekin hellii, näkyy varjostakin muuttumatonta. Viikon päivät on saanut avittaa rusakon poikia säilymään variksenpojan vihalta. Kuinka lie selvinneet?

Illan hämärtyessä emot tulivat etsimään ja syöttämään. Jaakon päivän aattona, laihon reunaa pitkin fasaaniemo vei poikalaumaansa (6–8 kappaletta) varovasti lokkien reviirillä.

Todennäköisesti kesän lämpimin päivä tänään hellii perisuomalaista hengenkin antimella ”Lönnrotin puun varjossa” vasten sodan valloittamaa mediaa, jonka anti jääköön fyysisten rajojen ja henkisten arvojen taa.

J. Ruokoja
Laihia

KARI SALONEN

”Marjojen ei anneta kypsyä kun ne tullaan viemään pihapiiristä”, Matti Kemppainen kirjoittaa.

Eikö mikään muutu?

Jokakesäinen ilmiö ja riesa kaupallisesta marjanpoiminnasta ei vain muutu. Tämän kesän osalta ainakin alku on ollut jopa muita kesiä hankalampi, ainakin meillä. Tämä koskee ulkomailta tulleita poimijoita.

Ongelmat alkoivat 21. heinäkuuta, kun mustikat olivat vielä suurelta osin raakoja. Marjojen ei anneta edes kypsyä kun ne tullaan viemään pihapiiristä.

Välittömästi talomme ja pihapiirimme läheisyyteen, jopa noin 30 metrin päähän tuli ryhmä poimijoita. Heidät piti komentaa pois.

Jo seuraavana päivänä tuli toinen ryhmä.

Kaksi päivää tästä oli jo kolmas ryhmä tulossa. Heidät huomattiin ajoissa ja he eivät ehtineet poimia. Neljäs kerta oli maanantaina 28.7. Heillä oli sangot täynnä kun heidät huomattiin.

En tiedä onko tämän kesän osalta muualla mitään vastaavaa. Tuntuu vaan käsittämättömältä, ettei asiaan saada korjausta. Poliittiset päättäjät ja myös viranomaiset vetoavat jokamiehenoikeuksiin, mutta missä ja mitkä ovat meidän oikeutemme.

Käsityksemme poimijoiden tietoisuudesta on se, että suurin osa heistä tietää kuinka toimia. Ongelma on vain se, että autot ajetaan kauemmaksi suojaan ja tullaan metsiä pitkin pihapiireihin. Pitääkö meidän valvoa 24 tuntia/vrk jotta saisimme itse marjamme omasta metsästämme ja pihamme läheisyydestä?

Emme me täällä voi paikallisina mennä naapurien pihapiiriin ja toimia jokamiehenoikeuksien nojalla vastaavalla tavalla. Jos näin menettelisimme, olisimme itse ”kellojen alla” vastaamassa teoistamme ja naapurisopu olisi menetetty.

Tuntuu kuin meidän syrjässä asuvien oikeudet voidaan polkea, jotta marjateollisuutemme saisi raaka-aineensa. Jos täällä paikallisesti asia otetaan marjanostajien kanssa puheeksi on ensimmäinen vastaus, ”eivät ole meidän poimijoita”.

Tuntuu käsittämättömältä poliitikkojen ja korkeiden virkamiesten antama laintulkinta jokamiehenoikeuksista. Tai sitten oikeutemme on niin marginaalinen jotta se voidaan uhrata kokonaisuuden hyväksi.

Emme vastusta kaupallista poimintaa, vaan haluamme itse saada oikeutta.

Matti Kemppainen
Hyrynsalmi

Tällainen maamottori käytti tappuria.

Vanha voimakone

Maaseudun Tulevaisuudessa on ollut silloin tällöin juttuja vanhoista maamoottoreista. Olen ollut poikasena monet kerrat tappuroimassa, ja tappuria käytti oheisen kuvan maamoottori.

Kone vaati käyttäjältään huolenpitoa. Välillä piti vaihtaa vettä ja välillä lisätä jäitä joukkoon, kun vesi alkoi kuumeta liikaa.

Kone laitettiin käyntiin aina ensin bensalla, sitten hana käännettiin moottoripetrolin puolelle. Hyvin kone jaksoi työnsä tehdä, ja on vieläkin täysin ehjä ja työkuntoinen.

Mauri Laine
Hietamäki

Luonnonsuojelu on myös ihmisen suojelua

Viime aikoina on ollut vastakkainasettelua luonnonsuojelun ja eräiden intressiryhmien edustajien välillä, kuten tässä muuttohaukkatapauksessa. On tarkoitushakuisesti väitetty, että luonnonsuojelijat eivät ottaisi ihmistä huomioon.

Väite on väärä, koska luonnonsuojelu on samalla myös ihmisen suojelua. Jos ekologinen tasapaino järkkyy, myös ihminen joutuu kärsimään.

Luonnon monimuotoisuus on ihmiselle elinehto. Helpoimpana esimerkkinä tästä ovat monet pölyttäjät, joita ilman monet ihmisen viljelyskasvit eivät tuottaisi mitään. Joskus ekologiset kytkennät voivat olla sellaisia, että niitä ei tule edes ajatelleeksi. Esimerkiksi jos ei olisi pajuja, eivät kimalaiset saisi aikaisin keväällä mettä ja kuolisivat, eivätkä mustikka ja puutarhamarjat pölyttyisi. Ei sovi myöskään unohtaa, että ilman luontokappaleita ei olisi ihmistäkään, koska ilmakehän happikin on luontokappaleiden ansiota. Ekosysteemejä ei siis pidä järkyttää joidenkin ihmisten lyhytnäköisen, ahneen ja suoraviivaisen ajattelun takia.

Jos kaikki muut kuin ihmisen taloudelle välittömästi tärkeät eliöt hävitettäisiin ja jokainen neliömetri valjastettaisiin rahan tuottamiseen, kuten jotkut tuntuvat toivovan, mitä tästä seuraisi?

Kaupungissa olisi rakennettu kaikki paikat taloiksi. Maaseudulla ei olisi missään oikeaa luontoa ja suotkin olisivat turvetuotannossa, järvet humuksesta ruskeita ja kaivokset pilaisivat vesistöt.

Pedot olisi todennäköisesti tapettu, jolloin kasvinsyöjät lisääntyisivät holtittomasti.

Tuholaisia torjuttaisiin aina vain voimakkaammilla myrkyillä, kunnes tuholaiskannat olisivat kehittyneet sietämään myrkkyjä. Myrkyt tuhoaisivat ihmisten terveyden. Metsissä tuholaiskannat runsastuisivat, kun ne vähäisetkin luonnonmetsät olisi tuhottu ja muutettu yhtä puulajia kasvaviksi talousmetsiksi.

Pitää muistaa, että esimerkiksi kalojen ja riistaeläinten suojelu on myös kalastus- ja metsästyselinkeinojen suojelua pitkällä tähtäimellä.

Ihmisen on opittava elämään luonnon ehdoilla, eikä päinvastoin.

Toni Amnell
meteorologi
Helsinki

Ota kantaa tekstiviestillä

■ Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?

Kansallislintu

Sinitiainen kansallislinnuksi, koska sillä on sinivalkoinen pipokin. **Ei nimimerkkiä**

Helteet

Ravihevosten rääkkäys helteellä edelleen hyväksyttyä. Milloin Animalia edes puuttuisi ongelmaan? **Eläintenystävä**

Outo yhtälö

Kummaa on maanviljely. Yhdellekään se ei kannata, mutta silti sitä harjoitetaan. **Ei nimimerkkiä**

Puurakentaminen

Koska puuelementeistä voidaan rakentaa kerrostaloja, niin tarvitaan ohjaavaa säädäntöä, joka myös velvoittaa käyttämään puuta tietty määrä. **Tulevaisuutta**

Korvamerkki

E-merkki aina eläimen vasempaan korvaan. Näin lukee ohjeissa. **Ei nimimerkkiä**

Odottelua

Neljä kuukautta kanssa odotettu korvausta Matasta. Mitään ei ole kuulunut. **Yrittäjä**

Verot

Suomalaisen ruuan arvonlisäveroa pitää merkittävästi alentaa, että kuluttajat saavat kilpailukykyistä kotimaista ruokaa. **Elinvoimaa maaseudulle**

Tuotanto loppuu

Lihantuotanto loppuu kunnon ostajien puuttumisen vuoksi. Muun muassa Saarioinen, Helander ja Koivisto haluttiin pois. **Ei nimimerkkiä**

Sinikeltaista

Sinipunan aikana ovat Sonera, Enso, Merita ja Rautaruukki sulautettu ruotsalaisyhtiöiden helmaan. Valio Arlan helmaan 70 miljoonan euron sakolla? **Kaikki kaupan**

Ostin lantaa. Taisivat voitot mennä Tanskaan ja Norjaan. Onneksi suomalainen työ jäi kotimaahan. Terveiset Rinteelle. **Late**

Palautetta

Ari Prihtin energiapoliittinen juttu oli hyvä ja kertoi kuinka asiat on (MT 30.7.). **Vaalit lähestyy**

Suomalaisen ruuan hinnasta. Lukekaa Ville Ruotsalaisen mielipide MT 25.7. Niin totta. **Kiitos Ville**

VIIKON KYSYMYS

Mikä on paras tapa pysyä tolpillaan helteellä?

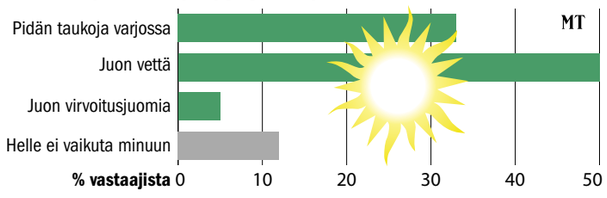

Vesi vankin helteen taltuttaja

Tasan puolet MT:n verkkolehdessä viikon kysymykseen vastannut hoitaa helteen haittoja vettä juomalla.

Kolmannes katsoo, että tekemisistään on tärkeintä pitää taukoja varjossa.

Viikon kysymykseen vastasi torstain puoleen päivään mennessä noin 450 lukijaa.

Pöllö korosti kommentissaan siitä, että pelkkä vesi ei riitä. ”Suoloja haihtuu elimistöstä hikoilun myötä, suosin siksi kivennäisvesiä.”

”Toki ihan vesi on hyvää, mutta silloin tarjolla usein suolakeksejä tai sipsejä.”

”Pari suolaraetta kielen alle silloin tällöin pitää suolatasapainonkin kohdallaan, vaikka olisikin vähäsuolaisella dieetillä”, vinkkasi puolestaan nimimerkki Huh hellettä.

Harrikkakuski muistutti lukijoita siitä, että helteellä pitää juoda nestettä silloinkin, kun ei ole jano.

”Jos tulee jano, silloin on jo nestehukkaa, tämän olen oppinut varsin varhaisessa vaiheessa.”

Harrikkakuski itse kertoo varautuvansa helteisiin yleensä hankkimalla runsaasti kivennäisvettä kellariin.

”Vaikka traktorin ohjaamossa onkin ilmastointi, niin pidän vesipulloa mukana, samoin talvella lämpimässä ulkomailla vesipullo kulkee mukana autossa taikka moottoripyörän sivulaukussa.”

Nimimerkki Bär Gele kertoo käyttävänsä useitakin keinoja helteen kestämiseksi.

Hän harmitteli omassa kommentissaan sitä, että vain yksi vaihtoehto oli mahdollisuus valita.

Kommentissaan tähän viittaa myös Harrikkakuski. Juomisen lisäksi on hyvä olla varjossa aina, kun siihen on mahdollisuus, hän muistuttaa.

”Heinät on nyt paalattu poudalla ja autettu emäntää mattojen pesussa, kelpaa tässä vaikka varjossa istuakin tovi!”

Pöllö kertoo pitävänsä työstä taukoja varjossa helteellä mahdollisuuksien mukaan.

”Toisaalta vähän meillä näitä helteitä on, joten pyritään vain nauttimaan joka hetkestä.”

Nimimerkki Huh hellettä antoi vinkin sopivasta lepopaikasta helteillä.

”Siivoan ja pesen ensimmäisinä hellepäivinä maakellarin. Helteen jatkuessa on mukavaa ottaa tuoli ja tyyny + jalkarahi ja mennä päivätorkuille puhtaaseen maakellariin. Vaikka useammankin kerran päivässä.”

Mitä teet myrskysäällä?
Tällä viikolla kysymme, mitä teet kun myrsky iskee.

Menetkö ulos ihailemaan salamointia, peiton alle piiloon vai teetkö jotain vallan muuta?

JUHANI REKU
www.maaseuduntulevaisuus.fi